

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

„Narod“ pa Petovar.

Že davno se je „Narod“ veselil Petovarjeve preiskave pred porotniki, večkrat jo je „svojim ljubim“ napovedoval, s težko sapo je pričakoval. Mislil si je namreč: tu bo pa spet prilika mahati po klerikalcih, mračnjakih, duhovstvu. Pa kako se je revše opeklo! Preiskava je prišla in pokazala, da nobeden Petovarjevemu počenjanju ni tako nasprotoval, kakor ravno duhovni. Kako strašansko ga je trpinčilo zeleno hlepenje potlačiti kakega duhovna, kaže vsa njegova pisava o tej obravnavi. Opomnimo naj pred drugim par smešnih reči. Ko pripoveduje, da že l. 1872 je Petovar šel z Jan. M. v Rim in sta med potjo obiskala monsignora Globočnika, je to poslednje ime dal natisniti s tolstimi črkami, češ, da bi vendar živa duša te strašne reči ne pregledala, da gredé v Rim je bil Petovar pri duhovnu, ki ga je v Rimu priporočil! Nemara je bistri „Narod“ že takrat vedel, kaj bode iz tega „Tončeka“? Zakaj vendar monsgr. Globočnika ni posvaril, da bi ga bil zapodil?

Kako strastno voléji pa je rokovnjaški list na vse, kar koli le od daleč po duhovnu dahne, je pokazal v otročji tej šegavosti, da vse, kar koli zadeva kacega duhovna, kako cerkveno reč, kako svetinjo itd., je dal natisniti z razmaknjenimi črkami (durchschossen). V nedeljo pa je prinesel še poseben članek, v katerem levite bere „Slovenču“, „Novicam“, posebno pa „Danici“. Že ne vemo pred koliki leti, ko morebiti celó „Narodov“ pisatelj s svojim jako zasledljivim nosom še ni vedel, kaj bo enkrat iz „Tončeka“, je Petovar nekaterekrat iz Rima

vredniku „Zg. Danice“ pisal. In čujte, „Narod“ ga precej ovadi za dopisnika in prijatelja „Danice“ ter bi utegnil sleherni misliti, da zdaj, poslednji čas, odkar je ljudi za denar žulil, je imel Petovar z „Danico“ in njenim vrednikom kako prijaznost. In vendar je ravno vrednik „Zg. Danice“ o neki priliki, še preden je sodnija s Petovarjem imela opraviti, več duhovnov s pismi opomnil, da naj bodo gledé tega človeka previdni, in je eno teh pisem prišlo v roke tudi sodniji. Kakor pa „Narod“ ni bil zmiraj sovražnik svoje lastne cerkve, tako smemo misliti, da tudi Petovar ni zmiraj „kloštrov“ zidal in ljudi za denar žulil, temuč je bil poprej dober mladenič, kakor marsikteri „mladoslovenec“ svoje dni v Alojzijevišču, in če je takrat kdo imel znanje z njim, mu menda zato ni sramota, ko je njegov prijatelj postal odpadnik. Pri taci izvirnih načelih utegne „Narod“ zagnati se še na dobrotljivega Zveličarja, kaj da je tistega Iškarijota vzel med aposteljne*).

Poglejmo pa vendar, v čem „Narod“ nahaja vzrok, da so ljudje Petovarju denar dajali? Iz mešanice, ktero je v nedeljskem listu napeštal, se vidi, da pisavec je še slabše v veri podučen, kakor so opeharjeni ljudje, ali pa iz hudobije tako bedasto piše. „Iz cele podobe“, pravi, „se vidi, kako se v našem narodu mišljenje obrača na to, da so nebesa kupljiva, da nekaj forintov za „maše“, posebno za rim-

*) Po sedanjih svojih načelih bi se utegnil „Narod“ še veliko bolj nad tem jeziti, zakaj da Zveličar vseh drugih aposteljev, češ, „molitvarjev“, „čudodelnikov“ in „fanatikarjev“ ni zapodil in le „dobrega“ Iškarijota si prihranil. Pis.

ske „tiste močne“, človeka v nebesa zvleče (kaj nežno in spoštljivo! Hvala za omikanost!), da se za ene krajcarje dobodo „odpustki“ itd. V vsem grda simonija, v vsem umazano materialistično kupčevanje z odpustki in vero! Te besede smo nalašč vse tu postavili, da bralci vidijo, kako podučen je pisavec v krščanskem nauku, kakor da bi še nikoli nobenega katekizma ne bil v rokah imel in še nikdar ne slišal, da je Zveličar sam rekel: „Nebeško kraljestvo je podobno skritemu zakladu, dragemu biseru; če ga kdo najde, gre tje, proda vse kar ima, ter kupi ta zaklad, ta biser“. Pa „Narod“ je modrejši, kakor nebeški učenik sam, in po njegovem katekizmu je to vraža, celó simonija, če človek veruje, da milošnja in molitev so pomočki k zveličanju.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 2. sept.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja. „N. fr. Presse“ si je na vso moč prizadevala cesarja pripraviti, da bi obiskal laškega kralja Emanuela. Kakor piše berlinski dopisnik „Tagespresse“, storila je to v smislu Bismarkovem, ker si niso upali tega naloga izročiti pruskim časopisom. Bismark si je namreč mislil, da bi njegovo počenjanje proti katoličanom močno podporo dobilo, če bi se enaka proticerkvena borba pričela tudi v Avstriji. Pa Štremajer je prevzvit, da bi pričel očiten boj s cerkvijo. Zato je Bismark skušal cesarja pripraviti, da bi obiskal laškega kralja, ker to bi moralo hudo

Podlistek.

„Prerok“ Cazotte.

(Konec.)

Samo eden izmed gostov se vesolja in pogovarjanja ni vdeležil, in se je našemu navdušenju bitko smehljalo. Ta je bil Cazotte.

Spregovoril je in rekel z najresnobnejšim glasom: „Gospoda moja, le veselite se; vi vsi boste veliki in slavni punt videli, ktere ga si tako močno želite. Vi veste, da sem jaz nekoliko prerok, in ponovim vam: videli ga boste“. Odgovorili so mu z znanimi besedami: „K temu je pač treba velikega čarovnika!“

„Mogoče, morebiti je pa še kaj več k temu treba (gnade sv. Duha), da se zamore povedati, kar še povedati imam. Veste, kaj bo s tim puntom prišlo, kaj bo za vas vse prišlo, in kakošni bodo njegovi neposredni, gotovi nasledki?“

„O! hočemo vendar videti“, reče Condorcet s svojim potuhnjanim in priprostim obličjem; „filozof se ne boji nobenega preroka“.

„Vi, gospod Condorcet, boste na tlaku v ječi izdihnili, boste umrli za strupom, ktere ga boste vžili, da rabeljnu odidete; za strupom, ktere ga boste v tistem srečnem času vedno pri sebi imeli.“

S prvega so bili ostrmeli; ali kmalo se spomnijo, da se dobremu Cazotte-u večkrat čuječemu sanja (vendar veljal je za preroka), in z glasnim smehom so rekli: „Gospod Cazotte, kar nam tukaj pripovedujete, ni tako kratkočasno, kakor vaš „Zaljubljeni hudič“*); kateri duh pa vam je to ječo, ta strup in te rabeljne v glavo dal? Kaj ima vse to s filozofijo in vladanjem pameti opraviti?“

„Popolnoma tako je, kakor sem vam povedal, v imenu filozofije, v imenu človeštva in svobode, ko bo samo pamet vladala, boste takšen konec vzeli, in ravno v tem se bo vlada pameti kazala in obstala; zakaj imela bo svoje tempeljne, da, v tem času bodo po celi Francoski le še tempeljni, v kterih se bo pamet čistila.“

*) Satirično-šaljiv spis, ktere ga je Cazotte izdal. Pis.

„Pri moji veri“, pravi Champfort z zaničljivim smehom, „vi gotovo ne boste duhovnik teh tempeljnov“.

„Upam, da ne; ali vi, gospod Champfort, boste takošen duhovnik, in sicer prav sposoben in vreden, in vi si boste z dvaindvajsetimi ranami z britvo žile odprli, in vendar še le nekaj mesecev pozneje umrli.“

Gostje se pogledajo in zopet smeja.

„Vi, gospod Vicq-d'Azir, si sicer ne boste sami žil odprli, ampak si jih boste šestkrat v enem dnevu odpreti dali in ponoči umrli. Vi, gospod Nicolai, boste na morišču umrli; vi, gospod Bailly, na morišču; vi, gospod Malesherbes, na morišču . . .“

„O, hvala Bogu“, pravi Roucher, „videti je, da ima gospod le z akademijo opraviti; strašen konec ji pripravljajo; in jaz, Bogu hvala . . .“

„Tudi vi boste na morišču umrli“.

„O“, kričijo gostje od vseh strani, „Cazotte je prisegel, se zarotil vse pokončati“.

„Ne, jaz nisem čisto nič prisegel“.

„Kako, ali nas bodo Turki ali Tartari podjarmili, kaj?“

speči papeža in avstrijske škofo ter napraviti razpor med državo in cerkvijo. Pruski bi se potem ne moglo več očitati, da preganja iz protestantskih namenov katoličane, Avstrija pa bi bila prisiljena odločno se vstopiti na prusko stran. Da bi cesar Franc Jožef rajše šel na Laško, raznesla se je novica, da nemški cesar Viljem gotovo tje gre, češ, avstrijski cesar vendar ne bo pripustil, da bi šel Viljem sam v Rim. A na Dunaju so sprevideli nakane Bismarkove in cesar naš nikakor ne gre na Laško. Vsled tega se je po časnikih precej razglasilo, da tudi Viljem ne gre tje, ker kaj hoče sam v Rimu? Bismark pa je neki ves razsrjen, da mu je to spodletelo. Pa naj se le zopet utolaži; naši prusaki mu bodo že še na roko šli ter skušali na drug način mu k temu pripomoči, kar mu je po prejšnjih nakanih spodletelo. Že so nemški liberalci v ljudskem zboru pri Kremsu v neki resoluciji izrekli svojo zadovoljnost s prusko proticerkveno borbo ter pričakujejo, da bode tudi avstrijska vlada enako ostro in neprizanesljivo ravnila z ultramontanskimi zaničevalci postav. Tudi pri nemškem zboru v Gmundenu je dr. Gross rekel, da sedanja vlada ni spolnila vseh želj svoje stranke, ki ji bode hrbet obrnila, če minister bogočastja ne bo odločno izvrševal verskih postav.

V zagrebškem deželnem zboru 31. avgusta je Kukulič interpeliral zaradi nove ceste v Gerovo. Potem je prišel v razgovor vladin načrt o preuredbi ljudskih šol in učiteljskih izobraževalnic. Za poročevalcem Posilovičem je v splošni dobati vladini zastopnik šolski svetovalec Jurkovič govoril za vladine predloge, kanonik Vuketič pa jako razdraženo proti njim. Drugi dan se je splošna debata nadaljevala.

Vnanje države.

Iz Pozna se poroča, da je 30. avg. novoimenovani vladni prijazen prošt Kubezak prvo božjo službo imel. Razdražena množica kmečkih ljudi je prigromela v cerkev in prošta zasmehovala. Morali so poklicati vojake, ki so šundru konec storili.

Laška „Gazzetta d'Italia“ piše, da je po Rimu šla govorica o posebnem nemškem poslancu, kterega je Bismark tje poslal, da bi videl, bi li ne bilo mogoče tudi na Laškem prirediti borbe s katoliško cerkvijo? Poslanec je v plačilo obetal jako ugodno pogodbo med obema državama, pa vlada se ni dala pripraviti,

da bi prestopila meje, ktere si je po dosedanjih postavah glede razmer med državo in cerkvijo postavila. Ker je ta časnik v zvezi z ministerstvom in je Minghetti te dni bil v Florencu, kjer „G. d'I.“ izhaja, je ta govorica zelo verjetna. Tolovajstvo v Siciliji se vedno širi. Ker se ljudje boje, da bi se ostali ne maščevali nad njimi, ako zasačene obsodijo, se proti sodnijam umikujejo in rajši plačujejo naloženo jim denarno kazen. Vlada je zato ukazala hudodelnike odpeljati v Perugia in Turin, kjer jih bodo sodili.

Španjska. Puicerda se Karlismom vedno še ustavlja, pa se boje ne bo mogla dolgo braniti, ker Tristany je nazaj zapodil vojake, ki so mestu na pomoč hiteli. V Alcánu je Don Alfonzu v roke prišlo mnogo streljiva in 100 kanonov. Počasi a varno se Karlisti pomičejo proti Madridu, in mesto Alcocer, kterega je vzel general Villalain, je komaj 18 ur od Madrida. Serranovci so pa v čedalje večji zadregi; radi bi pomnožili svojo vojno, pa mladi ljudje se skrivajo in beže. Vlada je vsled tega začela zapirati njihove stariše in sorodnike ter jim nakladati denarne kazni. To ljudstvo dela nezadovoljno in že skoro ni mesta, kjer bi že ne bilo nobenega upora in vojni minister Cotorer hoče zaradi tega neki odstopiti. — Da bi Prusi imeli vzrok pasti nad Karliste, hočejo menda nekteri pruski kapitalisti od španjske vlade kupiti železnico med Saragoso in Barcelono. Če jo Karlisti potem razdero, imeli bi s Prusi opraviti. To je pač jako zvito vravnano, a kaj porekó potem druge države, zlasti Avstrija in Rusija, ki ste le s to pogojo pripoznale Serranovo vlado, da se vnanje države v notranje razmere španjske ne vtikajo?

Srbska vlada je v Karlovce poslala deputacijo, da pozdravi novega patrijarha.

Izvirni dopisi.

Iz Tomcaj na Notranjskem, 31. avg. (Peštanska zavarovalnica). Pred četrtem letom je bil pri nas požar; pa hvala Bogu! pogorela je le ena hiša, ki je bila pri Peštanski družbi zavarovana. Hišni gospodar je dobil od nje precej škodi primeren znesek, ob enem pa se mu je naznanilo, da smejo na njegove stroške vestni možje škodo še enkrat preceniti, in če bodo določili, da je bilo odškodovanje premaj-

hno, mu hoče družba še več dati. Pogorele hiše se drži še druga, tudi pri tej družbi zavarovana hiša, ktero so pa pridni gasilci z božjo pomočjo srečno oteli. Če se bi bila ta hiša vnela, bi bile pogorele še 3 druge hiše, ki so vse skupaj pri Peštanski družbi zavarovane za 2000 goldinarjev. Ker je družba obvarovana velike škode, poslala je pridnim gasiteljem lepo darilo, za kterega se ji vsi prav lepo zahvalujemo. Pristrčno hvalo izrekamo tudig. Franju Dreniku, glavnemu zastopniku tega društva v Ljubljani, ki je vse tako modro vravnal in tako dobro vedel, komu kaj gre. Ob enem ljudstvo opozorujemo na to društvo ter zlasti tistim, ki so zavarovani pri nemških ali italijanskih družbah, svetujemo prestopiti k našim domačim družbam, kojim so na čelu narodni možje.

Iz Prage 26. avgusta. (Slovesnosti. — Priprave za cesarjev prihod). Mnogo krasnih slavnosti sem videl tu v zlati Pragi, pri kojih mi je vselej srce radosti skakalo, toda slavnost, ki je bila minuli teden v Chlumu ob Cydlini, presega vse, kar jih je bilo še dosedaj po deželi. Chlumeck je malo mestice, ki ima 4000 duš, toda zbirali so brez hrupa male prispevke za krasni spominek, ki so ga postavili 20. t. m. prvemu českemu dramaturgu J. Klem. Klicperi.

Spisal je več nego 92 izvirnih českich iger, vse svoje premoženje je v to žrtvoval in umiraje je svojim otrokom rekel: „Otročiči, premoženja vam nobenega ne zapustim, toda zapuščam vam častno in pošteno ime!“ Pri slavnosti je bilo več nego 15.000 ljudi nazočih, videl sem v provodu 47 samo sokolovskih zastav.

Slavnostni govor je imel g. Vlček, eden prvih spoštovateljev českich. Na rojstno hišo so vzdali marmelnovo ploščo z zlatimi čerkami, ki naznanjajo dan njegovega rojstva (23. novembra 1792) in pa kdaj je umrl (15. oktobra 1859). Tako časte Čehi moža, ki je najslajše čine narodove vil v krasni venec, tako čislajo moža, ki jim je bil več, nego Nemcem — Grillparzer, in spomin njegov bo na veke živel v njihovih prsih!

Nekaj dni pozneje obhajali so tu v Pragi bivaajoči Rusi blagoslovljenje svoje nove cerkve. Cerkev je bila prej sv. Miklavžu posvečena, a zaradi zanemarjenega stanja jo je praški magistrat dal za 300 cekinov Rusom v

„Nikakor ne. Jaz sem vam že povedal, da vas bo takrat le filozofija, le pamet vladala. Tisti, ki bodo z vami tako delali, bodo sami filozofi, in vsaki trenutek ravno tiste besede na jeziku imeli in govorili, kakor ste jih vi pred pol ure govorili, bodo vsa vaša načela ponavljali, ravno kakor vi, verze Diderot-ove navajali.“

Šepetali so drug drugemu na uho: „Zdaj se vendar vidi, da je norec, (kajti postal je popolnoma resnoben). Saj se vidi da norčuje, in pri njegovih šalah je vselej kaj posebnega.“

„Da“, odvrne Champfort, „ali to ni ravno kratkočasno, preveč po vislicah diš; in kdaj se ima vse to zgoditi?“

„Šest let ne bo minulo, in vse se bo zgodilo, kar sem povedal.“

„To bo čudež za čudežem“, rečem jaz (namreč pisatelj teh vrst) „in nimam jaz pri vsem tem nič posla?“

„Z vami se bo ravno tak čudež zgodil, vi boste kristijan postali.“

Vsi se čudijo. Pa Champfort odgovori: „Mene zopet strah zapušča, jaz postajam zo-

pet pogumen; ker, ako bomo še le takrat umorjeni, ko La Harpe kristijan postane, ostane nemo vsi neumrjoči.“

„Pri teh rečeh je vendar nam ženskam dobro“, reče vojvodinja de Grammont, „ker pri puntih in v politiki nič ne veljamo, ne sicer zavoljo tega, da bi se ne brigale neko-liko za politiko, ampak ker nas, naš spol pri miru pustijo.“

„Vaš spol, gospé žlahne, vas sedaj ne bo rešil; ako se tudi v nič ne vtikate, bodo vendar ravno tako in brez vsega razložka z vami ravnali, kakor z možkimi.“

„Ali kaj nam vendar pripovedujete tu, gospod Cazotte? Vi nam konec sveta ozna-jujete.“

„O tem ničesar ne vem; vem le, da bodo vas, gospa vojvodinja, na rabeljnovem vozu z rokama na hrbtu zvezanima na morišče peljali, in mnogo drugih gospá z vami.“

„O, nadjam se, da bom v tem slučaju saj s črnim suknom prevlečeno kočijo dobila.“

„Ne, gospa, še imenitnejše gospé kakor

vi, bodo ravno tako zvezane, kakor vi, se na rabeljnovem vozičku peljale.“

„Še imenitnejše gospé! Kako! Rojene princesinje?“

„Še imenitnejše gospé . . .“

Tu nastane vidna sprememba v družbi. Obličje hišnega gospodarja se stemni. Ta šala jim je bila preveč. Gospa Grammont reče, da bi resnobljnost odstranila, s šaljivim glasom: „Boste videli, gospod Cazotte mi še ne bo pustil spovednika.“

„Ne, gospa, niti spovednika, niti koga družega ne boste krog sebe imeli. Zadnji jetnik, ki bo iz milosti spovednika dobil, bo . . .“

Cazotte omolkne za trenutek. — „Tudaj kdo bo tist srečen jetnik, ki bo ta privilegij imel? . . .“

„To je edini privilegij, ki mu bo ostal, in ta jetnik bo kralj francoski.“

Hišni gospodar naglo vstane in vsi drugi ž njim; gre k gospodu Cazotte-u in mu z odločnim glasom reče: „Moj ljubi gospod Cazotte, storite enkrat konec tej neprijetni šali; vi greste predaleč, in spravite nas vse in sa-

najem(!) kojih je tu okoli 86. Krasne so podobe sv. Cirila in Metoda, sv. Vavilava in Ludmile. Slovanska božja služba se je tu opravljala že za Karla IV. v samostanu, ki se še zdaj zove „Slovanech“, kjer so bivali benediktinci iz Ilirije, Dalmacije, Hrvaške in Bosne. Po smrti Karla IV. pa je bil samostan oddan latinskim benediktincem.

Največe priprave pa se na ukaz mestnega starešinstva, delajo za cesarjev prihod. V prvi ulici od Franc Jožefovega kolodvora postavljen bode prekrasen slavolok, za njim 15. malih. Na vsih trgih bodo goreli plinovi transparanti, predstavljaše krono. Mestni in cerkveni stolpi bodo razsvetljeni s plinovimi krogli, kraljevi grad na Hradčaneh pa z bengalskim in elektromagnetičnim ognjem itd. Pripelje se pa kralj sem 7. sept. ob štirih popoldne, ter tu ostane 3 dni. Na mali Šmaren 8. sept. sprejme v avdienci duhovščino, češko plemstvo, deželni zbor itd. Zvečer pa obišče češko gledališče; igrala se bode igra „Vesele žene vindsorske.“ Slavnost se konča z banketom v „beli dvorani“ na Hradčaneh, ki je največja v celi Evropi. In tako bodo imeli Čehi dolgo pričakovanega vladarja „našeho Frantu“, kakor cesarja imenujejo, v svoji sredi, ter bodo po vsih krajih, kamor se Nj. Veličanstvo prikaže, češki okraji in občine v adresah izražali radost nad njegovim prihodom, zraven pa tudi prošnjo, naj blagovoli on sam vrniti mir vdanemu kraljestvu in ponoviti starodavno, historično pogodbo med dinastijo habsburško in češkim narodom!

Domače novice.

Ljubljana, 2. septembra.

(Slovenski razpornik „Narod“) je posnel iz „Narodnih listov“ spis, v katerem zopet kvasi o „najvišji narodnosti!“ Čudno je, kako morejo ti ljudje ravnosledno le besedico ziniti o „naj višji narodnosti“ na Slovenskem, ki sami bizmarkovstvu v našo deželo pot pripravljajo. Dva sta pripravljavca bizmarkovske poti, eden s p o n e m č e v a n j e m, drugi z n r a v n i m spridovanjem našega naroda, in ti poslednji so „Narodovci“, kakor vsak vé, kateri „Narodovo“ počenjanje opazuje. Grdo je torej, da ljudje, ki tako neusmiljeno mesarijo naš narod, v svet trobijo in na našo stran valé svoje lastne malopridnosti. „Narodni listi“

mega sebe v zadrego.“ Cazotte ne odgovori nič in hoče oditi, pa gospa Grammont, ki je hotela oplašeno družbo zopet razvedriti, stopi k njej in reče:

„Gospod prerok, vsim nam ste povedali o naši prihodnosti, o svoji pa nič.“ Nekoliko časa molči Cazotte, potem pa spregovori z očmi v tla obrnjenimi:

„Gospa, ste brali v knjigi Jožefa Flavija o Jeruzalemu, ktere so sovražniki oblegali?“

„Da, da, gotovo sem brala, kdo pa bi tega ne bil bral? Vendar, mislite si, da nisem brala?“

„Dobro, gospa, ko so Rimljani mesto oblegli, je tekal neki mož sedem dni vpričo sovražnikov in meščanov krog navalov, in je klical neprenehoma s tužnim, gromčim glasom: Gorjé Jeruzalemu, gorjé Jeruzalemu! in v tem trenutku prileti iz sovražnikovega stroja velik kamen, in ga ubije.“

Po teh besedah se Cazotte priporoči in odide.

Vsakdo pa vé natančno spolnitev tega čudnega prerokovanja.

E. J.

ravno tako psujejo naše narodnjake, kakor umazani „Narod“ ter opletajo z nezmotljivimi fajmoštri, z „nezmotneži staroslovenskimi“, z „narodnim molitvarenjem.“ In akoravno je bilo dosti pojasnjeno, da to, kar se je v Brežicah godilo, se ne more stranki staroslovenski pripisovati, vendar pisatelj v „Nar. listih“ zopet gode, da je to „stranka“ storila. Še bolj je farizejstvo „Narodovsko“ jasno, ako se pomisli, da za Ipavsko, ko so Ipavci že imeli svojega kandidata Lavrenčiča, so se „mladi“ s svojim lastnim kandidatom vmes prišulili. In kar se poslednjič očitane „brezdomovinstva“ tiče, naj bi dobro pazil to besedo rabiti list, ki je že tolikrat pokazal, da tudi v duhovnem kakor telesnem oziru je „brezdomovinec“ v resnici vsak „Narodovec“, ne pa mi, ki imamo tukaj vseskozi našo katoliško domovino, s katero pa „Narod“ ni zadovoljen, temu jo išče v neko „brezversko domovino“ prekovati. Mi tedaj imamo svojo katoliško domovino in smo z njo zadovoljni; vi pa je nimate, temu jo hočete še le skovati, vi ste v resnici „brezdomovinci!“

(„Narodova“ surovost.) Rusini menda delajo društvo zoper pitje žganja. Škof Sembratovič je boje napravil katoliško enako društvo, mu pridobil blagoslov sv. Očeta in ga postavil pod varstvo Marije Device, ker noče, da bi se katoličani pajdašili z liberalci, ki so na čelu onega društva, kakor „Narod“ pravi. „Narod“ zato rohni nad „klerikalci“: „da naj boljšo stvar preganjajo, če se nij izlegla v njihovem gnjezdu.“ (Hvala za „omikovanje“! S takimi imenitnimi zgledi bode narod hitro na vrhuncu surovosti.) Kar se pa tiče škofa, ako je res tako, on reči ne ovira, ampak pospešuje. Ravno potem, ko je društvo sv. Hermagora dobilo iz Rima blagoslov, se tako silovito razvija, ki poprej kar ni moglo na noge. To je faktum, ki ga utajite, če ga morete!

(Smešno) je, ko „Narod“ piše o „pritiskanju na ljudstvo“, ko vendar živ človek ljudstva tako ne nadleguje, kakor „Narodovski komarji“, ki na vse strani delajo, da bi narod dobili na svoje brzde in ga vodili od strasti do strasti in ga prekucnili popolnoma v nejevero.

(Račun vdovskega učiteljskega društva) izkazuje prihodkov 1767 gld. 68 kr. v gotovini in 1300 gld. v obligacijah, stroškov pa 1655 gld. 50 kr. in sicer 60 gld. za podporo učiteljev, 676 za p. vdov in sirot, 913 gld. 50 kr. za nakupovanje obligacij. Premoženja ima društvo 788 gld. v gotovini, 31,030 gld. pa v obligacijah.

Učiteljsko zborovanje. Vdovsko učiteljsko društvo bode imelo občni zbor 10. septembra t. l. Na dnevnem redu bode a) poročilo tajnikovo in blagajnikovo; b) izvanredna podpora neke vdove; c) volitev pregledovalcev računa; d) volitev predsednika, blagajnika in 7 odbornikov. Ako bi občni zbor slučajno ne bil sklepovalen, nastopi §. 25. dr. pravil.

Slovensko učiteljsko društvo bode imelo ravno ta dan (10. septembra) svoj občni zbor. Na dnevnem redu bode: a) poročilo tajnikovo in blagajnikovo; b) preuredba društvenih pravil; c) predlogi posameznih udov. Kdor o poslednji točki hoče kaj govoriti, moral je to naznaniti odboru do 1. septembra, da se je na dnevni red postavilo, sicer drugi kakor odboru predlogi ne pridejo na dnevni red.

10. septembra, na dan zborovanja bode ob 8. uri pri sv. Jakobu sv. maša. Najprej bo zborovalo vdovsko društvo ob 9. uri, potem pride na vrsto učiteljsko društvo in poslednjič pa „Narodna šola“. — Zborovalo se bode

v prostorni gostilnici pri Virantu na št. Jakobskem trgu h. št. 139. Domoljubni učitelji, pridite obilo!

(Kmetijska družba) je od sl. ministerstva kmetijstva zopet prejela državne podpore in sicer 2000 gold. za napravo kalí ali vodnjakov v krajih, kjer človek in živina pomanjkanje vode trpita, — za nakup Ugoviških in Jezerskih ovac in Sufolških prešičev 1000 gold., — za panjove in denarne premije pridnim čbelorejcem 400 gold., — za svilorejo 200 gold. Še nekatere druge podpore dati si je ministerstvo pridržalo za pozneje čase.

(Umrlo) je v Ljubljani meseca avgusta 105 oseb, 52 moškega, 53 ženskega spola.

Razne reči.

— Iz Štajerskega se že dalj časa slišijo skoraj neprenehoma, ali poboji, tepeži in morije, ali tatvine in ropi, ali pa strahotne povodnji, viharji, toča itd. Zopet piše „Gosp.“, koliko nesrečo je naredila narastla Šavnica, kako je veliki Šmaren nevihta razsajala od Boča mem Ptuja čez Dravo, po minoriški in št.-lorenški in drugih duhovnijah, kar je pomladi še ostalo grozdja pa jedo in sadje v nič djano. In iz Mokol se naznanjuje, da več škode, kakor dvojni mrz spomladi in poznejše slana in povodnji, je naredila toča. — Ako neverski naravoslovci ljudem lažejo, da so to zgolj natorne prikazni, pri katerih bi Bog nič opraviti ne imel, zakaj pa ni vsako leto enako? Zakaj zdaj pridejo nadloge zdaj pa ne? Veliko je slepcov, največji slepci so pa tisti, ki nočejo videti, da natora ima svojega vsegamogočnega Gospoda, kateri ima tudi spremene voda in oblakov in neviht v svojih rokah. Nesreče so bile in so kazni in strahovanja za greh; poboljšajmo se toraj, k Bogu se spreobrnimo, da nam bo zopet milostljiv. To je veljalo v starem zavetu, velja enako v novem, enkrat in vselej. —

— Celó drhal tatov pri sv. Tomažu v Lahoncih so te dni zasledili in 10 izmed njih vjeli, večidel mladih lenuhov, in jih v Ormuž odgnali. Na stezi v Slovenji gradec je 15. avg. tolovaj napadel Fil. Pangorškega, mu vzel uro in nož, poroča „Gosp.“ —

Se mar kažejo nasledki liberalizma tudi že pri nas kakor na Laškem, in zahajamo v brigantovstvo?

— G. Zindler pride iz Novega mesta za gimnazijskega vodjo v Gorico; g. Opel, profesor na ljubljanski realki, za realkega vodjo v Celovec.

— Učiteljsko društvo za Slovenski Štajer bo zborovalo 21. in 22. septembra v Mariboru. Na dnevnem redu bodo: 1. vprašanja deželne učiteljske skupšine v Gradcu z ozirom na priobčene izgledne naučne načrte; 2. imenovanje učiteljev; 3. društvene zadeve.

— Premembe pri učiteljstvu. G. V. Levštik iz Dobropolj v Trebno; g. J. Vovk se stalno umestuje; g. g. Antom Turek iz Šentvida pri Zatičini in Avg. Engelman iz Kranja gresta v pokoj.

— V gospodarski tečaj v Gorico, pridejo iz Kranjskega učitelji: G. g. Mihael Kalan iz Orehovka, Josip Vovk iz Črnega Vrha in Fr. Papler iz Polhovega Gradca. — V nemški Gradec: G. g. Fr. Golmajer iz Doba, J. Gantar iz Šen-Petra, L. Abram iz nemške Loke, Fr. Fabijančič iz Bučke, Fr. Muhvič iz Vrha in L. Božič iz Gralhovega.

„Tov.“

— Učiteljskim pripravnikom: Ker na Kranjskem primanjkuje učiteljev, bode učiteljsko izobraževališče tudi še 1874/75. in 1875/76. imelo le 3 l. tečaje. Vendar se nastopni učitelji stalno ne vmestujejo prej, dokler niso bili 3 leta v službi; v spričalih se ima to določno poudarjati.

— Razpisi učiteljskih služeb. Na Kranjskem: Na enorazredni ljudski šoli v Zalilogu, na novi, enorazredni ljudski šoli v Viševku in na dvorazredni ljudski šoli v Cerkljah se učiteljske službe s 400 gld. letne plače in stanovanjem razpisujejo. Prošnje s potrebnimi spričali 12. septembra pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Na štirirazredni ljudski šoli v Kranji je služba učiteljska, letne plače 500 gld., razpisana. Prošnje do 30. septembra 1874 pri krajnem šolskem svetu v Kranji. Prosilci, ki so že v službah, naj oddajajo svoje prošnje predstavljenemu c. k. okrajnemu šolskemu svetu. C. k. okrajni šolski svet v Kranji 24 avg. 1874.

Na enorazredni ljudski šoli v Veliki dolini učit. služba, plače je 500 gld. Prošnje do 26. septembra pri krajnem šolskem svetu v Veliki dolini.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem 13. avgusta 1874.

— Bizmark in Varaždinci. Kako, da je Varaždincem prišla originalna ideja, Bismarku čestilno adresno poslati po Kullmanovem napadu, da vrlj Hrvatje nemškemu kancelarju čestitajo, to še dandanes nihče sam v Varaždinu ne vé. Bismark, ki se vsaj sedaj za Varaždin tako malo briga, ko za lanski sneg, se je adresi gotovo srčno nasmejal, zmečkal, ter bacnil jo v kot!

— Davka ne plačevati, to je po Madjar Orsagu krepost, v kateri se celo ministri odlikujejo. Grof Evgen Kinsky, ki dobro pozna te madjarske prednosti, je sklenil, da od svojih posestev na Ogorskem ne plača krajcarja davka. To pa Ogrom zopet ni šlo v glavo ter so grofa uradnije dan za dnevom terjale, da naj plača davek. Grofa vendar končno zgrabi jeza, ter na poslednji pismeni spomin napiše prav lakonično tole: „Saj plačam ves davek, ako se mi dokaže, da je minister gr. Zichy poplačal davke, ktere je dolžan vladi“. — Kako se je to končalo, o tem pa ogerske novine molče.

— Prus A. Labant, ki je, kakor smo poročali v zadnjem vvodnem članku „Slovani avstrijske Šlezije“, razžalil avstrijske častnike, je bil 28. avgusta obsojen na mesec težke ječe in k povrnitvi sodnijskih stroškov.

— Konfiscirana sta bila zjutranja lista Politike od 28. in 29. avgusta. Vzrok konfiskacije je bil pri drugi številki nek dopis iz Brna. Naročnikom je prišel v roke drugi „zbojšani“ natis.

— Spominek Mallinkrodtu, ranjcemu voditelju katoliške stranke na Nemškem, se bo postavil v hvaležni dokaz in priznanje njegovih zaslug. Toda kako? — Ustanovljeno je, da se iz dobrovoljnih prineskov v njegovem rojstnem kraju zida krasna cerkev z vso duhovno opravo.

— Iz slovaškega raja. Vsled narodnega ščuvanja in ovajanja madjarskega poslanca grofa Szedenega, je bila te dni evang. slovaška gimnazija v Veliki Kevuci na občno radost vseh slovanožercev razrušena. Ogri res sejejo narodno nenavist kot nikjer, toda želi bodo — vihar!

— Neusmiljena mati. — Japonski časopisi pišejo, da je hotela neka tamošnja mati svoji dve mali hčerki skuhati v vrelej vodi. Posrečilo se je slučajno oteti otroke pred

brezsrčno „mamo“. Zaprli so jo, ter jo obsojili, da se ima sama skuhati v kotlu, ki je bil že pripravljen za hčeri. Toda glede na to da so dekleti rešili, so ji smrt zmenili, in bila je samo s sulico prebodena.

— Vječi se je rodil in umrl. V Kartavzh je te dni v ječi umrl hudodelec Leop. Bonač, ki je bil l. 1862 obsojen na 15 let v zapor zaradi požiganja. Rojen je bil l. 1838 v olomuškem zaporu, v katerem je sedela njegova mati zaradi enacega hudodelstva.

— Strela vdarila med zločince. V velikem Bečkereku je strela vdarila v jetnišnico na dveh krajih. zažgala poslopje na več straneh, dva zločinca v zaporu je pa celo oglušila.

— Magnet po ceni. Brzojavni nadzor-nik Caude-ray v Lausanne-u je iznašel magnet, ki varuje v samotni stoječe hiše pred strelo. Trdi namreč, da ima oglje velik učinek na elektriko. Ako se tedaj dva velika droga na vrhu ožgana in okroglo obrezana zasadita v zemljo, dalje na vrh droga dolg žebelj in nekoliko železnine v zemljo okoli droga zakoplje, da bi strela zletela v zemljo, je mogoče vsako hišo pred strelo oteti. Kadar ožgana skorja na drogu odpade, se ožge na novo.

— Samomorilec iz dolgočasja. E. Huber, študent in sin bogatih štarišev, je pred nekimi dnevi skočil s stolpa stolne cerkve Matere Božje (Notre Dame) v Parizu. Uzrok je naznanil nekemu prijatelju pismeno, ki se glasi: „Zapustivši Švico sem prišel sem v Pariz. Svet se mi je že pristudil. Neizrečeno se dolgočasim, kajti videl sem že vse, kar je lepega, krasnega in občudovanja vrednega, to vse mi se zdi pusto — nič! Zatoraj se moram ločiti od tega sveta.“ — Sad nevére!

— Bogastvo uzrok — smrti. Dan za dnevom čitamo v novinah, da se je ta ali oni vstrelil ali sam končal vsled raznih bolečin in nesreč; da bi se bil kedo zaradi bogastva obesil, tega menda še ni bilo slišati. „Journ. de Geneve“ pripoveduje o nekem človeku z imenom Kauflaub, ki je bil premožen, in srečo imel pri kupčiji. Lansko leto mu umrè stric ter mu zapusti 25.000 fr., s kterimi si je še več opomogel. Toda od te dobe je bil malo-srčen, boječ, ter je vedno pravil v zmešanosti, da mora umreti gladi. Polasti se ga celo tak strah, da uzame vrv, ter se v gozdu obesi! Dedičem je zapustil premoženja 200.000 fr.

— Največe kanone dela, kuje in vrta Kruppova tovarna v Essenu na Nemškem, ki je bila zidana l. 1810. L. 1826. jo je prevzel sedanji „kralj kanonov“ Alfred Krupp.

Prostora zavzema 1600□ sežnjev, ter le pod streho 300. Delalcev dela 16000 v tovarni, 730 uradnikov skrbi za nadzorstvo. Znotraj tovarne je prepreženo vse z železnico 5 nemških milj, s 3 lokomotivi in 270 vozovi. Vrh tega je še konjska železnica, s 191 konji. Dalje je tam telegraf s 30 postajami, in požarna straža šteje 70 mož, stražnikov je 166. Zraven tovarne stoji velikanska gostilnica, 3 pivnice, parni mlin, in ena pekarija parna, ktera mesečno speče 1700 cent. kruha. Dalje je 208 uradniških in 2942 delavskih sob, bolnišnica s 100 posteljami itd., fotografski zavod, tiskarna in zavarovalnica na smrt, ki pri-naša 48.000 tolarjev, let. dobička. Kladva so več 1000 centov težka, ki kujejo ogromne kupe, jeklene in železne. — Potem ni čuda, da tako cvete nemška kultura in liberalnost!

Popravek. Po naključji so se naslovi nabranih darov v zadnjem listu premenili. Prvi darovi so za pogorelce na Vrhniki, za Dolenjce pa le g. Bl. Gostačev dar 3 gld.

Današnjemu listu je priložena knjižica „Mladostenci in državni zbor leta 1873 in 1874“, izdana po kat. pol. društvu „Slovenija“, kot odgovor na znano dr. Vošnjakovo brošuro. Naj jo marljivo beró naši bralci, potem jo pa dajo brati tudi drugim.

Umrli so:

26. avg. Klara Pany, otrok vodje kurjačnice, 4 l., za vnetjem vratu.
27. avg. Albertina Bukva, trgovčeva vdova, 62 l., za prsno vodenico. — Moric Habberger, mladroslovec, sin poštnega oskrbnika, 22 l., za pljučno sušico. — Alojzij Hribar, usnjarjev otrok, 10 tednov, za božjastjo. — Baroninja Matilda Schmidburg, redovnica, 53 l., za oslabljenjem.
28. avg. Anton Schantel, nadkonduktor, 60 l., za oslabljenjem možgan. — Ivana Levšin, konc. otrok, 3 l., — in Antonija Bokal, gostilničarjev otrok, obe za vnetjem vratu. — Gašper Šmon, delavec, 34 l., za pljučno sušico.
29. avg. Tomaž Rezar, hlapec, 66 l., za vnetjem vratu. — Anton Grum, delavec, 26 l., za oslabljenjem. — Janez Jevnikar, gostač, 74 l., za možgan. mrtvoudom.
30. avg. Marija Sajč, dekla, 60 l., za jetiko. — Polona Lužar, kuharica, 45 l., za vodenico.
31. avg. Marija Dragar, beračica, 46 l., za pljučno sušico. — Rajmund Mauler, otrok brig. profoza, 14 dni, za slabostjo.
1. sept. Matija Stibil, delavec, 70 l., za rakom v želodcu.

Eksekutivne dražbe.

5. sept. 2. Urban Eržen-ovo (2500 gl.) v Loki. — 3. Fr. Trošt-ovo iz Podbrega (1895 gl.) v Vipavi. — 3. Mart. Tancik-ovo iz Gorenjega lga (3902 gl.) v Ljubljani. — 2. Mine Valjave-eve iz Srednje Bele (700 gl.) v Kranji. — 3. Ant. Žnidaršič-ovo iz Male vasi (1995 gl.) v Vel. Lašičah. — 2. Mark. Repič-ovo z Vrhpolja (550 gl.) v Vipavi. — 1. Franc Fink-ovo iz Male Račne (4102 gl.), — 1. Jan. Hribar-jevo iz Jarš (525 gl.) — 3. Jan. Virant-ovo iz Smerjena (2430 gl.), vse v Ljubljani. — 1. Mark. Nemanič-ovo iz Božakovega (2855 gl.) v Metliki.

Telegrafne denarne cene

2. septembra.

Papirna renta 71.75. — Srebrna renta 74.80. — 1860letno državno posojilo 103.25. — Bankine akcije 975 — Kreditne akcije 239.50. — London 109.70. — Srebro 103.70 — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 8.81.

Denarstvene cene.

1. septembra.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		71.80	71.90
5% renta v srebru		74.80	74.60
Srečke (lozi) 1854. l.		102.—	102.50
" " 1860. l. celi.		109.50	109.75
" " 1860. l. petinke		112.50	113.—
Premijski listi 1864. l.		—.	—.
Zemljiščne odveznice.			
Štajarske po 5%		93.50	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%		86.50	—.
Ogerske po 5%		78.25	78.50
Hrvaške in slavonske po 5%		80.—	—.
Sedmogradske po 5%		75.25	75.50
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		976	977
Unionske banke		125.50	126.75
Kreditne akcije		240.50	240.75
Nižoavstr. eskomptne družbe		900.—	910 —
Anglo-avstr. banke		152.50	152.75
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gld. a. v.		165.—	165.50
Tržaške " 100 " k. d.		106.—	106.50
" 50 " " "		52.—	51.—
Budenske " 40 gld. a. v.		25.—	25.50
Salmove " 40 " " "		30.50	31.50
Palffy-jeve " 40 " " "		25.50	26.50
Clary-jeve " 40 " " "		23.—	24.—
St. Genois " 40 " " "		24.—	25.—
Windischgrätz-ove " 20 " " "		19.—	19.50
Waldstein-ove " 40 " " "		20.75	21.20
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.26½	5.27½
Napoleonsd'or		8.82	8.84
Srebro		103.90	104.10

Dečki in deklice

se jemljó v stanovanje in na hrano na glavnem trgu št. 310 v Ljubljani. (42-1)

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.